

Oponentský posudek na diplomovou práci Lukáše Kubičky

Fenotypová plasticita reprodukční alokace samic madagaskarského gekona *Paroedura picta*: laboratorní experiment s manipulací příjmu potravy

Předložená diplomová práce řeší zajímavé reprodukčně–ekologické téma u netradičního modelového taxonu, gekona *Paroedura picta*. Těžko říci, nakolik byl výběr tohoto exotického druhu cílený nebo příležitostný, v každém případě byla tato volba uspokojivě a logicky zdůvodněna v úvodních větách práce. Cílové otázky práce byly formulovány prostě a srozumitelně, o to však náročnější musela být příprava celého manipulativního experimentu. Metodika (s. 19-32) i vesměs jednoznačné odpovědi na položené otázky pak dokazují, že experiment byl naplánován velmi pečlivě a jeho vlastní realizace probíhala velmi zodpovědně. K metodické části mám pouze dva drobné dotazy: (1) Jak bylo zajištěno, že jedinci užití v experimentu nebyli příbuzní (S. 19)? V textu jsem vysvětlení nenašel; (2) Předpokládám, že do experimentu nevstupovali jedinci manipulovaní v předběžných pokusech. Bylo tomu skutečně tak? Šlo vždy jen o potomky jedinců využitých v pilotní studii?

Text je přehledný a čtivý, formální chyby jsou v práci prakticky zanedbatelné, výjimečná je např. absence citace Christians (2002) (viz s. 65 dole), která mne osobně velmi zajímala. Práce je tedy zpracována pečlivě, takže čtenář se může dobře soustředit na vlastní obsah, který nabízí zajímavé úvahy, např. o separaci zdrojů alokovaných do růstu a do reprodukce či o manipulovatelnosti velikosti vajec a frekvence snůšek. Studie je jednoznačně inspirativní i pro ornitologa.

K metodice zpracování dat mám jeden víceméně zásadní dotaz. U analýzy líhivosti (s. 52) (ale i jinde) je jako průkazný faktor uvedena identita samice. Znamená to, že každé vejce vstupovalo do analýzy jako nezávislá proměnná? Stupně volnosti nejsou uvedeny, takže čtenář nemůže jednoznačně posoudit. Pokud je tomu tak, šlo by o pseudoreplikace. Nebylo by vhodnější (pokud tomu tak ovšem nebylo) testovat vliv faktorů proti jednotlivým samicím, jak ostatně slibuje metodika na s. 28, posl. odstavec?

Některé výsledky (např. vysoká mortalita vajec dvou samic K1 a P2 (s. 67 1. odst.) či nespolupracující samice Q2 (prolíná se textem) nicméně naznačují, že porovnávané vzorky mohly být přece jen poněkud větší. „Nestandardní“ jednotlivé události pak výsledky možná i dost výrazně posouvají v zásadě neznámým směrem. Ostatně zdá se mi, že autor si je této skutečnosti vědom a nepřímou se k ní přiznává v poděkování: Právě tyto nestandardní (nespolupracující) samičky se totiž jako jediné dostaly spolu se školitelem do této čestné úvodní kapitoly. Ptám se proto, zda autor v budoucnu počítá s opakováním experimentu třeba i v nějaké modifikované podobě s využitím většího hodnoceného vzorku?

Závěrem: Diplomant jednoznačně prokázal schopnost samostatné tvůrčí práce v celé její šíři od uspořádání manipulativního experimentu přes jeho pečlivou realizaci až po předložení diplomové práce ve standardním formátu a se všemi požadovanými náležitostmi. Nepochybně bude i schopným publikujícím autorem, soudě podle tří rukopisů připravených do vědeckého tisku, jichž je spoluautorem, a které jsou přílohou diplomové práce. Diplomovou práci mohu proto jednoznačně doporučit k obhajobě a hodnotím ji jako výbornou.

V Praze 19. května 2006

Dr. Miroslav Šálek, katedra ekologie a ŽP, FLE ČZU v Praze